

RP 11/2020 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om Institutet för kriminologi och rättspolitik

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att direktionens sammansättning vid Institutet för kriminologi och rättspolitik ändras så att justitieministeriet i fortsättningen utser fem direktionsmedlemmar i stället för de nuvarande fyra. Enligt förslaget ska direktionen inte längre ha en medlem som utses av undervisnings- och kulturministeriet.

Lagen avses träda i kraft den 1 juni 2020.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
2 Förslaget och dess konsekvenser	4
3 Remissvar	4
4 Ikraftträdande.....	4
5 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	4
LAGFÖRSLAG	5
Lag om ändring av 2 § i lagen om Institutet för kriminologi och rättspolitik	5
BILAGA	6
PARALLELTEXT	6
Lag om ändring av 2 § i lagen om Institutet för kriminologi och rättspolitik	6

MOTIVERING

1 Nuläge och bedömning av nuläget

Institutet för kriminologi och rättspolitik verkar i anslutning till Helsingfors universitet. Närmare bestämmelser om institutets uppgifter och organisering finns i lagen om Institutet för kriminologi och rättspolitik (1139/2007). Institutet har i sin nuvarande form verkat i anslutning till Helsingfors universitet sedan 2015. Rättspolitiska forskningsinstitutet, som tidigare verkade på justitieministeriets förvaltningsområde, överfördes till Helsingfors universitet och fick det nya namnet Institutet för kriminologi och rättspolitik genom lagen om ändring av lagen om Rättspolitiska forskningsinstitutet 1066/2014, som trädde i kraft den 1 januari 2015.

Institutet för kriminologi och rättspolitik har en i lagen särskilt föreskriven riksomfattande uppgift. Enligt 1 § 2 mom. i lagen om institutet har institutet till uppgift att

- 1) bedriva oberoende kriminologisk och annan rättspolitisk forskning med beaktande av justitieministeriets och samhällets informationsbehov,
- 2) följa och analysera brottsligheten, hur kontrollen av brottsligheten och påföljdssystemet fungerar, rättsförhållandena och lagstiftningens konsekvenser samt rapportera om utvecklingen inom dess områden, och
- 3) förvalta de forskningsregister som behövs för att institutet ska kunna sköta sina lagbestämda uppgifter.

Enligt 2 § har institutet en direktion som styr och övervakar dess verksamhet. Direktionen har nio medlemmar och den tillsätts av rektorn för Helsingfors universitet. Justitieministeriet utser fyra av medlemmarna och undervisnings- och kulturministeriet en. Dessutom väljer institutets personal bland sig en medlem. Direktionens mandatperiod är fyra år. Institutet har en direktör som leder och utvecklar institutets verksamhet och svarar för att verksamheten är resultatgivande och för att målen uppnås. Direktionens och direktörens uppgifter fastställs i instruktionen för institutet, som ges av Helsingfors universitet i enlighet med 5 § i lagen.

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om Rättspolitiska forskningsinstitutet och av 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (RP 121/2014 rd) ansågs det på grund av institutets riksomfattande specialuppdrag nödvändigt att justitieministeriet utser fyra av direktionens medlemmar och undervisnings- och kulturministeriet en av dem. I och med att institutets verksamhet har etablerats som en del av Helsingfors universitet behöver undervisnings- och kulturministeriet dock inte längre vara representerat i direktionen. Institutets forsknings- och uppföljningsverksamhet och övriga verksamhet gäller ärenden som hör till justitieministeriets ansvarsområde.

Undervisnings- och kulturministeriet beviljar universiteten finansiering på de grunder som anges i 49 § i universitetslagen (558/2009). Enligt 7 § 4 mom. i statsrådets förordning om universiteten (770/2009) fattar undervisnings- och kulturministeriet, efter att ha hört universiteten, i början av avtalsperioden beslut om den finansieringsandel som bestäms på basis av universitetens riksomfattande uppgifter. Institutet för kriminologi och rättspolitik beaktas som en riksomfattande uppgift i den statliga finansieringen av Helsingfors universitet.

2 Förslaget och dess konsekvenser

Enligt förslaget ändras direktionens sammansättning vid Institutet för kriminologi och rättspolitik så att justitieministeriet i fortsättningen utser fem direktionsmedlemmar i stället för de nuvarande fyra. Enligt förslaget ska direktionen inte längre ha en medlem som utses av undervisnings- och kulturministeriet.

Avsikten är inte att ändra direktionens sammansättning eller institutets ställning i övrigt. Propositionen har inte heller några konsekvenser för finansieringen av institutet.

3 Remissvar

Yttranden om utkastet till regeringsproposition begärdes av justitieministeriet och Helsingfors universitet. Propositionen understöddes i utlåtandena.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juni 2020. Enligt förslaget föreskrivs i ikraftträdandebestämelsen att mandattiden för en av undervisnings- och kulturministeriet utsedd direktionsmedlem vid Institutet för kriminologi och rättspolitik upphör när den föreslagna lagen träder i kraft. Institutets nuvarande direktion har tillsatts för perioden 2019–2022.

5 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Ställningen eller uppgifterna för Institutet för kriminologi och rättspolitik ändras inte genom propositionen och således föreligger inga konstitutionella frågor som anknyter till propositionen. Lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Institutet för kriminologi och rättspolitik

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Institutet för kriminologi och rättspolitik (1139/2007) 2 § 1 mom., sådant
det lyder i lag 1066/2014, som följer:

2 §

Ledning och styrning

Institutet har en direktion som styr och övervakar institutets verksamhet. Direktionen har nio medlemmar och den tillsätts av rektorn för Helsingfors universitet. Justitieministeriet utser fem av medlemmarna. Dessutom väljer institutets personal inom sig en medlem. Direktionens mandatperiod är fyra år.

Denna lag träder i kraft den _____ 2020.

Mandattiden för en medlem i direktionen för Institutet för kriminologi och rättspolitik som utsetts av undervisnings- och kulturministeriet upphör när denna lag träder i kraft.

Helsingfors den 20 februari 2020

Statsminister

Sanna Marin

Forsknings- och kulturminister Hanna Kosonen

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Institutet för kriminologi och rättspolitik

I enlighet med riksdagens beslut:
ändras i lagen om Institutet för kriminologi och rättspolitik (1139/2007) 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1066/2014, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Ledning och styrning

Institutet har en direktion som styr och övervakar institutets verksamhet. Direktionen har nio medlemmar och den tillsätts av rektorn för Helsingfors universitet. Justitieministeriet utser fyra av medlemmarna *och undervisnings- och kulturministeriet en*. Dessutom väljer institutets personal bland sig en medlem. Direktionens mandatperiod är fyra år.

Föreslagen lydelse

2 §

Ledning och styrning

Institutet har en direktion som styr och övervakar institutets verksamhet. Direktionen har nio medlemmar och den tillsätts av rektorn för Helsingfors universitet. Justitieministeriet utser *fem* av medlemmarna. Dessutom väljer institutets personal *inom* sig en medlem. Direktionens mandatperiod är fyra år.

*Denna lag träder i kraft den 2020.
Mandattiden för en medlem i direktionen för Institutet för kriminologi och rättspolitik som utsetts av undervisnings- och kulturministeriet upphör när denna lag träder i kraft.*